

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – ŘÍJEN 2015

1. 10. ve 23.00 SELČ
15. 10. ve 22.00 SELČ
30. 10. ve 20.00 SEČ

Platí na celém území ČR

PLANETY

- Merkur – na ranní obloze nízko nad východem
Venuše – jasná "jitřenka" na ranní obloze
Mars – na ranní obloze v souhv. Lva
Jupiter – na ranní obloze v souhv. Lva
Saturn – večer nízko nad JZ
Uran – na obloze celou noc v souhv. Ryb
Neptun – na obloze většinu noci kromě jitra v souhv. Vodnáře

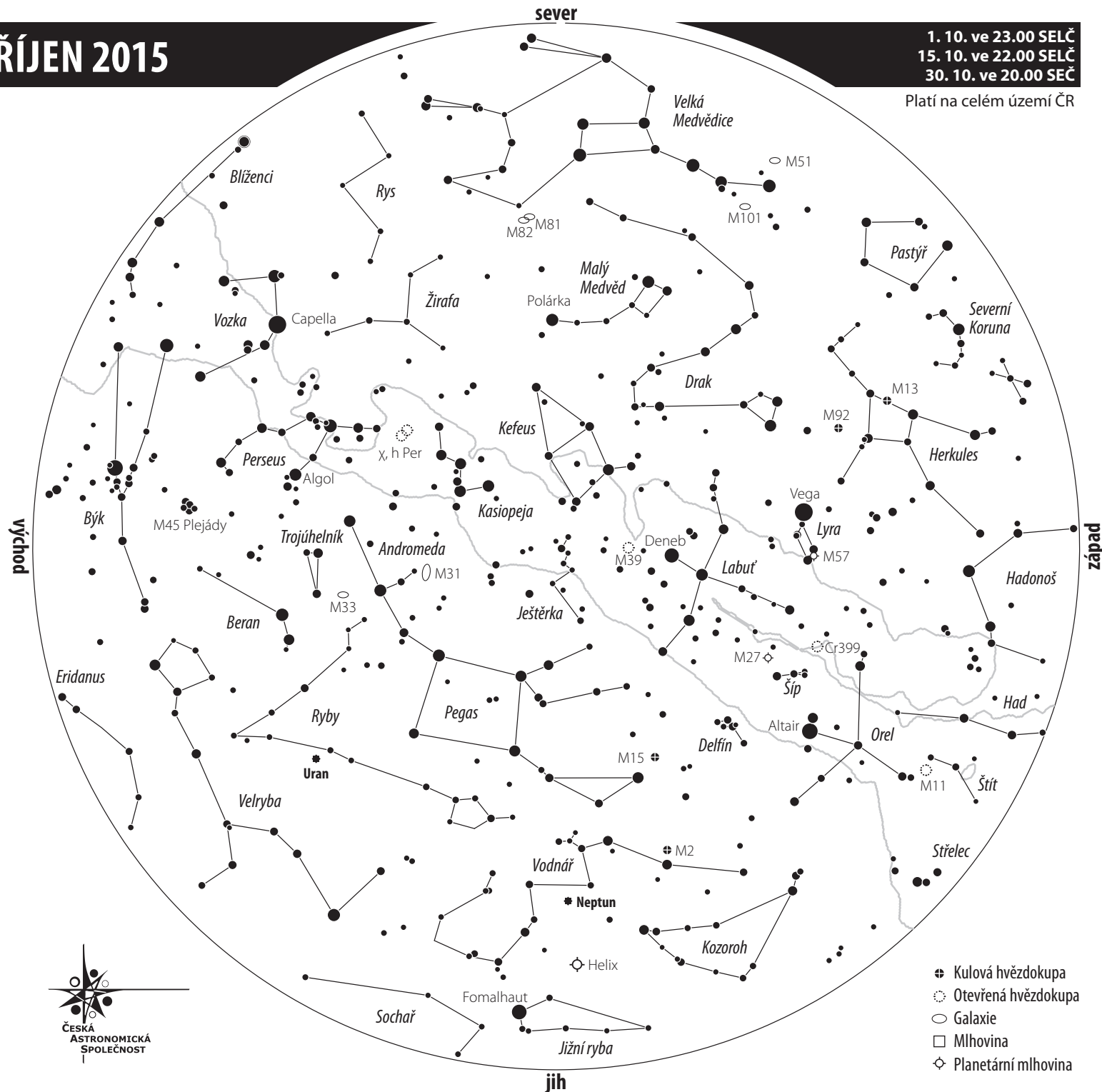
ZAJÍMAVOSTI NA OBLOZE

3. Planetka č. 15 (Eunomia) v opozici se Sluncem ($7,9^m$)
4. Měsíc v poslední čtvrti (21.06 UT)
8. Venuše v konjunkci s Regulem (α Leo)
11. Měsíc v apogeju (nejdále od Země – 406 388 km)
12. Uran v opozici se Sluncem
13. Měsíc v novu (00.06 UT)
16. Merkur v největší západní elongaci (18° od Slunce)
18. Mars v těsné konjunkci s Jupiterem ($0,4^\circ$)
20. Měsíc v první čtvrti (20.31 UT)
21. Maximum meteorického roje Orionid (ZHR 15–20 meteorů/hod.)
23. Měsíc v konjunkci s Neptunem
25. Planetka č. 29 (Amphitrite) v opozici se Sluncem ($8,7^m$)
25. Venuše v těsné konjunkci s Jupiterem ($1,0^\circ$)
25. Konec platnosti letního času (SELČ) – ve 3 hodiny SELČ vrátíme hodiny zpět na 2 hodiny SEČ
26. Venuše v největší západní elongaci ($46,4^\circ$ od Slunce)
26. Měsíc v perigeju (nejblíže Zemi – 358 463 km)
27. Měsíc v úplňku (12.05 UT)
29. Série zákrytů Hyád Měsícem včetně Aldebaranu (α Tau)

Všechny časové údaje uvedeny ve Světovém čase (UT).

Středoevropský letní čas (SELČ) = UT+2 h, SEČ = UT+1 h

Aktuální mapky na následující měsíc naleznete volně ke stažení vždy na počátku měsíce na www.astro.cz a www.udalosti.astronomy.cz

- ⊕ Kulová hvězdokupa
- Otevřená hvězdokupa
- Galaxie
- Mlhovina
- ◇ Planetární mlhovina

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – VHODNÉ OBJEKTY PRO AMATÉRSKÁ POZOROVÁNÍ – ŘÍJEN 2015

Z planet spatříme na večerní obloze pouze **Saturn** a to ještě jen asi v první polovině měsíce večer nízko nad jihozápadním obzorem, kdy zapadá na konci nautického soumraku. **Neptun** nalezneme po většinu noci kromě jitra ve Vodňáři a **Uran** celou noc v Rybách. Všechny ostatní planety snadno viditelné pouhým okem budou na ranní obloze. **Merkur** u nás spatříme asi od 9. 10. ráno nad východním obzorem, na počátku občanského soumraku bude 7° nad obzorem a jeho jasnost bude $1,0^m$. Nadále bude zjasňovat a stoupat, při maximální západní elongaci bude jeho jasnost $-0,5^m$. V tuto dobu vychází na konci astronomické noci a počátkem občanského soumraku je 11° nad obzorem. Na konci října dosáhne jasnosti -1^m . Počátkem listopadu jeho viditelnost skončí. Naopak **Venuše** se nachází ráno vysoko nad východním obzorem. Při maximální západní elongaci vychází po 2. hodině a na počátku občanského soumraku se nachází 34° nad obzorem. Tím také vrcholí období její nejlepší viditelnosti na ranní obloze. V její blízkosti snadno vyhledáme načervenalý **Mars** a jasný **Jupiter**. Mars má úhlový průměr $4''$ což nestačí k pozorování albedových útvarů menšími dalekohledy, ale jeho čas přijde při opozici v roce 2016. Jupiter je na tom lépe, již malým dalekohledem rozeznáme čtyři nejjasnější měsíčky (identifikujeme je dle grafu vpravo) a oblačné pásy.

Zajímavá **seskupení planet a Měsíce** se odehrají na ranní obloze. Nejprve v době od 8. do 11. 10. budeme moci pozorovat seskupení Měsíce, Venuše, Marsu, Jupiteru a Merkuru v blízkosti hvězdy Regulus. Dne 18. 10. nastane těsná konjunkce Marsu s Jupiterem a v blízkosti se bude nacházet Venuše.

Zopakujeme si také nedávný **zákryt** jasných hvězd Hyád včetně Aldebaranu, tentokrát jeho zákryt nastane 29. 10. vysoko na noční obloze. Následující časy (v UT) jednotlivých zákrytů platí pro 15°E a 50°N .

18:40 začátek zákrytu 77-theta1 Tau ($3,84^m$) | 18:49 začátek zákrytu 78-theta2 Tau ($3,40^m$) | 18:57 začátek zákrytu 75 Tau ($4,96^m$) | 19:16 konec zákrytu 75 Tau | 19:16 konec zákrytu 78-theta2 Tau | 19:26 konec zákrytu 77-theta1 Tau | 19:27 začátek zákrytu HD 28527 ($4,78^m$) | 20:24 konec zákrytu HD 28527 | 21:53 začátek zákrytu 87-alfa Tau, Aldebaran ($0,87^m$) | 23:01 konec zákrytu 87-alfa Tau, Aldebaran

